

وضعیت ثبت و گزارش خطاهای پزشکی در اتاق های عمل بیمارستان های منتخب دانشگاه علوم پزشکی ایران

چکیده

مقدمه: امروزه، ارتقای کیفیت خدمات بهداشتی و درمانی تبدیل به یکی از مهم ترین و چالش برانگیزترین اهداف نظام های سلامت در سراسر دنیا شده است. از جمله مهم ترین راهکارهای ارتقای کیفیت خدمات بهداشتی درمانی، کاهش خطاهای پزشکی است. یکی از مشکلات عمده در سیستم های بهداشت و درمان در سطح دنیا خطاهای انسانی مرتبط با سلامت است که سالانه سبب مرگ و میر و عوارض جسمی و روانی فراوان برای بیماران، خانواده آن ها و جامعه می شوند. در پژوهش حاضر به ارزیابی وضعیت ثبت و گزارش خطاهای پزشکی در بیمارستان های منتخب دانشگاه علوم پزشکی ایران پرداخته شد.

روش پژوهش: مطالعه حاضر به صورت توصیفی-مقطعی و در بهار و تابستان ۱۴۰۰ در ۶ بیمارستان منتخب دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شد. برای این منظور، از پرسشنامه پژوهشگر ساخته شامل دو بخش اطلاعات جمعیت شناختی شرکت کنندگان و موارد خطا استفاده شد. روش گردآوری داده ها نیز پیمایشی بوده و در میان کارکنان اتاق های عمل بیمارستان های منتخب انجام شد. پس از گردآوری داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۳، فراوانی، درصد، انحراف معیار، معنی داری و همبستگی مورد مورد نظر مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته ها: نتایج نشان داد که موارد خطاهای مختلف پزشکی در همه بیمارستان های مورد مطالعه با احتمال رخداد متفاوت به وقوع می پیوندند. همچنین مشخص شد که بین موارد خطای مورد بررسی و مولفه هایی مانند سن، ساعت کاری روزانه و هفتگی و تجربه کاری در موارد زیادی همبستگی مثبت و گاهاً معنی داری وجود داشته است. لازم به ذکر است که در بین بیمارستان های منتخب احتمال رخداد خطاهای مورد بررسی در بیمارستان امام حسین (ع) شهرستان بهارستان بیشتر از سایر بیمارستان ها بود. به عبارتی فراوانی خطاهای پزشکی و پرستاری در بیمارستان امام حسین (ع) شهرستان بهارستان با میانگین $3/26$ و سطح معناداری $0/007$ بیشتر از سایر بیمارستان ها بود. فراوانی خطای دارو درمانی نیز در این بیمارستان با میانگین $2/86$ و سطح معناداری $0/001$ بیشتر از سایر بیمارستان ها بود. در مورد عامل خطای نسخه خوانی نیز بیمارستان ذکر شده با میانگین $3/59$ و سطح معناداری $0/001$ اختلاف معنی داری با سایر بیمارستان ها نشان داد. در مورد خطا در مراقبت نیز بیمارستان امام حسین (ع) شهرستان بهارستان با میانگین فراوانی خطای $2/75$ در سطح خطای $0/05$ دارای اختلافی معنی دار با سایر بیمارستان های مورد مطالعه بود. همچنین در این بیمارستان خطا در ثبت علائم حیاتی و خطای گزارش نویسی به ترتیب با فراوانی $3/46$ و $2/89$ در سطح خطای $0/05$ دارای اختلافی معنی دار با سایر بیمارستان ها بود.

نتیجه گیری: از نتایج حاصل از مطالعه حاضر می توان اینطور برداشت کرد که تقریباً همه موارد خطای پزشکی مورد بررسی با وقوع متفاوت در بیمارستان های منتخب رخ می دهند. لذا با توجه به تأثیر مستقیم این دست خطاهای پزشکی بر روی سلامت بیماران و احتمال تحمیل هزینه های اضافی احتمالی، می بایست در زمینه ثبت و گزارش خطاهای پزشکی و نیز اتخاذ تدابیر لازم به منظور

جلوگیری از وقوع این خطاها اقداماتی مانند به روز رسانی سیستم‌های موجود و یا راه‌اندازی سیستم‌های کنترلی دقیق و چابک جدید صورت گیرد.

واژگان کلیدی: دانشگاه علوم پزشکی ایران، بیمارستان‌های منتخب، اتاق عمل، خطای پزشکی